

ผลประมวผลสะท้อนการเรียนรู้ (กันยายน 2564)

ผู้เรียน 106 คน ให้ข้อมูลสะท้อนการเรียนรู้เมื่อจบหลักสูตร SMCM2021 Online CBTx Focus ในเดือนกันยายน 2564 ใน 5 ประเด็น คือ **1** สิ่งที่ได้เรียนรู้ **2** สิ่งที่น่าไปปฏิบัติในงาน/ในพื้นที่แล้ว **3** สิ่งที่จะริเริ่มในอนาคต **4** สิ่งที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม **5** สิ่งที่บอกเล่า-เผยแพร่-ถ่ายทอดให้แก่เพื่อนร่วมงาน ผู้ป่วยในความดูแล และบุคคลที่สนใจ ข้อมูลประมวลสรุปแสดงดังต่อไปนี้

1 สิ่งที่ได้เรียนรู้

- ได้เรียนรู้ CBTx ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ระบบสนับสนุนการฟื้นฟูสภาพ (Recovery) กลับคืนสู่สังคม CBTx และ Care Team การดูแลผู้ป่วยยาเสพติดที่มีภาวะ SMI-V ในระดับชุมชน และรูปแบบการบำบัดยาเสพติดบริบทพิเศษอื่นในพื้นที่
- ได้เรียนรู้แนวทางการดำเนินงานในแต่ละบริบทของแต่ละพื้นที่ เริ่มต้นจากปัญหา เช่น จำนวนผู้เสพ ทีมดำเนินการ เครือข่ายที่มีส่วนร่วมดำเนินงาน ความมุ่งมั่นของหัวหน้าแต่ละทีม เช่น กำหนด อบรม อบรม งบประมาณ การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และการสร้างความยั่งยืนต่อเนื่องในชุมชน
- ได้เรียนรู้รูปแบบการบำบัดโดยมีส่วนร่วมของชุมชนโดยผู้มีปัญหาเสพติดเป็นศูนย์กลาง ด้วยการดำเนินการของชุมชนเอง ภายใต้แนวคิด การออกแบบ การกำหนดวิธีการดำเนินงานตามศักยภาพ และบริบทของชุมชนนั้นๆ โดยได้รับการสนับสนุนในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยมีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อลดปัญหาเสพติดในชุมชน
- ได้เรียนรู้ CBTx หรือ การบำบัดรักษาโดยมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นรูปแบบการรักษาในเชิงบูรณาการ โดยเฉพาะต่อผู้ใช้ยาเสพติดและติดยาในชุมชนเพื่อให้เกิดการรักษาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การรักษาในระยะเริ่มต้น การรักษาแบบการถอนพิษยาและสร้างความเสถียรภาพ การติดตามผลการรักษาและการคืนผู้ป่วยสู่สังคม จนถึงการบำบัดด้วยยาอย่างต่อเนื่อง โดยเกี่ยวข้องถึงการประสานงานร่วมกับหลายหน่วยงานที่ให้บริการทางด้านสุขภาพ สังคมและการบริการอื่นๆ จากบุคคลที่ไม่ใช่ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการของผู้ป่วย ตลอดจนสนับสนุนครอบครัวและชุมชนของผู้ป่วยอย่างเข้มแข็งในการแก้ปัญหาเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว
- ได้เรียนรู้การบูรณาการร่วมกันระหว่างสหสาขาวิชาชีพ ทั้งสาธารณสุข ฝ่ายปกครอง คนในชุมชน และครอบครัวผู้ป่วย

- ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกันของหน่วยงานด้านสุขภาพและสังคมและคีนคนดีผู้สังคม เป็นการดูแลผู้ใช้ยาเสพติดให้เกิดการบำบัดฟื้นฟูที่บ้าน หรือภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ค้นหา คัดกรอง บำบัดฟื้นฟูและการติดตามดูแล ยอมรับว่าการติดซ้ำเป็นขั้นตอนหนึ่งในกระบวนการรักษา และไม่ควรถูกกระบวนกรนำ ผู้ใช้ยาเสพติดให้เข้าถึงบริการอีกครั้ง
- ได้เรียนรู้การค้นหา เข้าถึง ประเมินปัญหา การวางแผนการดูแลลดอันตรายจากการใช้ยาเสพติด การพัฒนาเครือข่ายทำงาน SM and CM กฎหมายยาเสพติดใหม่และทิศทางของ CBTx พี่เชพติดและสารเสพติดชนิดใหม่ และการสร้างพื้นที่ปลอดภัย ที่สำคัญคือ ได้เครือข่ายในการเรียนรู้จากประสบการณ์ผู้ที่ทำงานด้านการบำบัดยาเสพติด โดยใช้ CBTx ทั้งประเทศ ซึ่งมีบริบทแตกต่างกัน สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน CBTx ในพื้นที่ได้
- ได้เรียนรู้การจัดการ รูปแบบการดำเนินงาน วิธีคิด และการสร้างมีส่วนร่วมของชุมชน
- ได้เรียนรู้การเข้าถึงบริการ การประสานชุมชน การเชื่อมโยงคนทำงาน การสร้างกำลังใจ
- ได้เรียนรู้การให้กำลังใจ เทคนิคการพูดที่สำคัญๆ เพื่อสะท้อนให้กับผู้รับการบำบัด
- ได้เรียนรู้การมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าเราจะทำงานนี้เราไม่มีทางที่จะทำคนเดียวแล้วสำเร็จ เพราะต้องอาศัยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม งานจึงจะสามารถดำเนินต่อไปได้
- ได้เรียนรู้รูปแบบการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดโดยความร่วมมือของคนในชุมชนและภาคีเครือข่าย
- ได้เรียนรู้สุขภาพผู้ต้องขัง เพื่อกลับคืนสู่ชุมชนหรือสถานประกอบการ (โรงงาน)
- ได้เรียนรู้กระบวนการทำงาน CBTx ของชุมชนหนองแขม การใช้หลักการราษฎร์ รัฐ ร่วมใจ บูรณาการการทำงานระหว่างรัฐ เอกชน ชุมชน ได้อย่างลงตัวและประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน
- ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานของคลินิกก้าวใหม่ ศูนย์ สท.41 คลองเตย
- ได้เรียนรู้การขับเคลื่อน CBTx ในโรงงานในจังหวัดนครปฐม
- ได้เรียนรู้กระบวนการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับพื้นที่ในการดำเนินงาน CBTx
- ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมโดยใช้ศักยภาพของแต่ละคนตามความสามารถและช่วยเติมเต็มส่วนที่ขาดให้แก่กันและกันเพื่อความยั่งยืน
- ได้เรียนรู้กฎหมายใหม่ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดและทิศทางนโยบาย CBTx ของกระทรวงสาธารณสุข ตามกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.2564
- ได้เรียนรู้การทำงานที่ชุมชน แทบจะเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อน และมีทีมเครือข่ายในการร่วมดำเนินการเพื่อเป้าหมายในการดูแลกันในระบบชุมชนบำบัด
- ได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับเครือข่ายในพื้นที่ การวางแผนแก้ไขปัญหาตามบริบทในพื้นที่โดยกำหนดกลยุทธ์และแนวทางตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายซึ่งแต่ละพื้นที่มีบริบทสถานการณ์ที่แตกต่างกัน
- ได้เรียนรู้การจัดเตรียมชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน การให้ความสำคัญต่อครอบครัว
- ได้เรียนรู้การดำเนินงานในชุมชน การเข้าถึงชุมชน การมีส่วนร่วมของชุมชน การจัดเตรียมชุมชน การค้นหากลุ่มเป้าหมาย การคัดกรอง การใช้เครื่องมือ SWOT Analysis การจัดรูปแบบการบำบัดรักษาและการติดตามข้อมูลการช่วยเหลือ
- ได้เรียนรู้การช่วยเหลือผู้ติดยา โดยการใช้หลักแรงจูงใจ ในการบำบัดรักษา ตามสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างปัจจัยเชิงบวก ให้เกิดการยอมรับและให้โอกาส

- ได้เรียนรู้การทำงานชุมชนมีความสำคัญมาก เพราะไปช่วยสร้างความเข้าใจจากสภาพแวดล้อมที่ผู้รับบริการมีปัญหาอยู่จริง ทำให้เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการเติบโต ลดตัวกระตุ้น สร้างการยอมรับ เพื่อให้ผู้ที่กำลังเลิกยาที่กำลังใจจากครอบครัว และทุกสถาบันรอบตัว ลดความกลัวถูกจับกุม เกิดความวางใจที่จะเข้ารับการรักษาต่อเนื่อง
- ได้เรียนรู้การประยุกต์การดูแล ช่วยเหลือผู้ป่วย โดยการยึดหลัก Matrix program และเพิ่มพูนความรู้ทักษะเกี่ยวกับ CBTx
- ได้เรียนรู้กลยุทธ์ในการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน/การสร้างภาคีเครือข่ายในการดูแลผู้ใช้สารเสพติดและครอบครัวในชุมชน
- ได้เรียนรู้ความร่วมมือของทุกภาคส่วน เป็นพลังในการแก้ไขปัญหาเสพติด และสามารถช่วยเหลือผู้เสพได้
- ได้เรียนรู้การดูแลผู้ใช้ยาเสพติดอาศัยความร่วมมือของบุคคล ครอบครัวและชุมชน ยอมรับว่าการติดซ้ำเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการรักษาไม่ควรหยุดให้การดูแลรักษา
- ได้เรียนรู้แนวทางการวางแผน การดำเนินงานที่ชัดเจน การทำงานแบบมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐและเอกชน ประชาชน มีเครือข่ายในชุมชนที่เป็นรูปธรรมอันจะทำให้การดำเนินงานเข้มแข็ง ต่อเนื่องยั่งยืน ในการดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน เด็กและเยาวชนผู้ที่ติดเสพสารเสพติดซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้กลับมามีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นบุคคลมีคุณภาพ เป็นคนมีคุณค่า ทำหน้าที่ต่อตนเอง ครอบครัว เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต
- ได้เรียนรู้การนำ CBTx เข้าไปปรับใช้ในชุมชนซึ่งลักษณะของชุมชนในแต่ละชุมชนมีความแตกต่างกัน การดำเนินงานของแต่ละชุมชนก็ต่างกันขึ้นอยู่กับความพร้อมของชุมชนมีด้านใด ทำให้การดำเนินการต้องปรับเปลี่ยนวิธีการให้เข้ากับชุมชนนั้นๆ ต้องยึดตัวของผู้รับบริการชุมชนเป็นหลัก
- ได้เรียนรู้ประสบการณ์ของเพื่อนๆ ที่แชร์ประสบการณ์ ตั้งแต่เริ่มต้น คัดกรอง เริ่มนำเข้าสู่การบำบัดติดตาม ประเมินผล ดูแลในระยะยาว
- ได้เรียนรู้การช่วยเหลือผู้ใช้ยาเสพติดให้ได้รับการดูแลตั้งแต่การป้องกัน การคัดกรอง จูงใจให้เข้ารับการรักษาตามสภาพความพร้อม การดูแลในชุมชน สร้างปัจจัย เชิงบวก ให้เกิดการยอมรับ และให้โอกาสในการเลิกยาเสพติด และการดำเนินงานในยุคโควิด 19
- ได้เรียนรู้ Recovery และ Harm Reduction และประสบการณ์จากพื้นที่ตัวอย่างที่มีความหลากหลาย
- ได้เรียนรู้การดำเนินงาน CBTx ในพื้นที่จริงที่ประสบความสำเร็จเพื่อมาปรับใช้ในการทำงาน
- ได้เรียนรู้แนวทางการทำงาน ทักษะที่ใช้ในการประสานของผู้ประสานงานแต่ละคน บริบทการทำงานที่หลากหลาย
- ได้เรียนรู้การแลกเปลี่ยน ทีมโคกยาวรวมใจ เรื่อง ชุมชนบำบัดโคกยาวรวมใจ พบว่า มีการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนผ่านโครงการตามพระราชดำริ ในการป้องกันและดูแลวัยรุ่นกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ ด้วยการป้องกันการเข้าถึงยาเสพติดในกลุ่มดังกล่าว รวมทั้งชุมชนมีการมาตรการในป้องกันแหล่งมั่วสุมหรือกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่อการเข้าถึงยาเสพติดได้ง่าย เช่น รถแห่เครื่องเสียงตามงานบุญต่างๆ การแสดงมโหรีสพในชุมชน เช่น งานหมอลำ ที่มีการรวมกลุ่มของวัยรุ่นและมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นมาตรการที่ผู้นำชุมชนและอปพร.ได้จัดเวรยามและมีการตรวจตรา โดยต้องมีการขออนุญาตในการจัดงานและเจ้าภาพต้องรับผิดชอบตามมาตรการที่ชุมชนได้ตั้งไว้

- ได้เรียนรู้การเตรียมชุมชน การเตรียมบุคลากร การสร้างทีม องค์กรความรู้ในการทำงาน
- ได้เรียนรู้กรอบแนวคิดการบำบัดผู้ป่วยโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนที่ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงได้ง่าย เข้าใจความต้องการของผู้ป่วย ผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการบำบัดรักษา เข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล เน้นการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ทราบบริบทการบำบัดผู้ป่วยยาเสพติดแต่ละพื้นที่
- ได้เรียนรู้แนวทางในการทำงานในบริบทที่หลากหลาย ข้อจำกัดของเวลา สถานที่ บุคคล หรือโรค ระบาดที่แต่ละที่ได้แก้ไขปัญหา การนำวิธีการแปลกใหม่หรือวิธีการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะกับ บริบทของตน มีกลยุทธ์บาย แยกสาย แต่ละที่ก็มีจุดเด่นที่แตกต่างกัน อีกทั้งได้สังเกตการทำงานใน เรื่องของการนำเสนอและการเป็นพิธีกร/Moderator ในการจัดประชุมด้วย
- ได้ปรับทัศนคติ มองผู้ติดยาเสพติดว่าบางครั้งการใช้กฎหมาย เอาผิด ไม่ใช่ทางออกที่ดีที่สุด การ รับรู้ เข้าใจ เป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้ผู้ติดยาเสพติด
- ได้เรียนรู้ระบบการทำงานของแต่ละที่ที่ได้เริ่มกระบวนการ CBTx มาบ้างแล้ว เช่น บางแห่ง สสจ. เป็น เพียงผู้สนับสนุนให้ชุมชน รพ.สต. และภาคีขับเคลื่อนกันเอง บางแห่งก็ได้ทีมงานที่ดีในการสร้างทีม ติดตามผู้ป่วยและใช้ระบบกระบวนการ CBTx ได้อย่างมีประสิทธิภาพ บางแห่งผู้นำชุมชนกับตำรวจ เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมมาก ส่วนตัวแล้วได้รับความรู้ใหม่และรู้สึกชื่นชอบตั้งแต่แนวคิด ของ CBTx ที่ว่าการดูแลคล้ายคลึงกับผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่ต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและควบคุมโรคให้ ได้ดี ยอมรับการกลับมาเสพติดได้ และหาแนวทางแก้ไขต่อไป

2 สิ่งที่น่าไปปฏิบัติในงานในพื้นที่แล้ว

- ได้นำมาปรับเพื่อจัดทำแผนการปฏิบัติงานในปี 2565
- ได้วางแผนการบูรณาการทำงานในคลินิกบำบัดและในชุมชน ปี 2565
- ได้ให้องค์ความรู้แก่ทีมพี่เลี้ยงแกนนำ เพื่อเพิ่มควมมีคุณภาพและสร้างความยั่งยืน
- ได้เริ่มงานที่ตำบลห้วยงูที่เป็นโครงการของตำรวจและ จนท. เข้าไปมีบทบาทด้วย และได้เริ่มโครงการ ไปเป็นที่เรียบร้อย ผลออกมาเป็นที่น่าพอใจมาก
- ได้เชื่อมโยงงาน CBTx กับงานบำบัดรักษาในโรงพยาบาล เนื่องจากเดิมทำงานในตติยภูมิ เน้นใน เรื่องการบำบัดรักษา ซึ่งการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด การฟื้นฟูก็เป็นกระบวนการสำคัญ ในบริบทของ โรงพยาบาลเมื่อคนไข้ขาดนัดก็ขาดการติดตามไป มีเครือข่ายในการทำงานร่วมกันมากขึ้น เนื่องจาก ได้เห็นตัวอย่างแนวทางการทำงานของทีมผู้นำเสนอ เห็นภาพของการทำงานกับชุมชนมากขึ้น เนื่องจากเดิมต่างคนต่างทำงานของตัวเองก็ไม่รู้ว่าหน่วยงานอื่นมีบทบาทหน้าที่หรือทำงานอย่างไร
- ได้พูดคุยคุยประเด็นผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติดในชุมชนร่วมกับจิตเวชชุมชน และในงานประจำของ ตนเองได้ติดตามผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติดด้วย จึงเพิ่มเรื่องแหล่งสนับสนุนทางสังคมร่วมด้วย
- ได้พูดคุยในเวทีประชาคมหมู่บ้าน เกี่ยวกับการดูแลผู้ติดยาเสพติด กับ CBTx โดยเปลี่ยน ทัศนคติให้ประชาชนเข้าใจกับผู้เสพ ผู้ติดยาเสพติด
- ได้สร้างชุมชนเข้มแข็งเพื่อร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบไร้รอยต่อ เน้นการสูญเสียต่อบุคคลอื่นและ ตัวผู้เสพ เผื่อระวังการก่อความรุนแรง

- ได้นำสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้มาถ่ายทอดให้ผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดของ รพ.สต. ได้เรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน CBTx ในชุมชนที่รับผิดชอบ ซึ่งอาจต้องใช้เวลา ใจ ในการดึงชุมชนมามีส่วนร่วมและเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหายาเสพติด เพราะเชื่อว่าหากชุมชนให้ความสำคัญในการดูแลคนในชุมชนเองซึ่งเป็นลูกหลานของตนเองย่อม ทราบปัญหาที่แท้จริง ทราบความต้องการที่แท้จริง ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาที่ต้นเหตุได้ดีและยั่งยืนกว่า โดยหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนจะเป็นพี่เลี้ยงและสนับสนุนทางด้านวิชาการ และช่วยเติมเต็มในส่วนขาดที่ชุมชนร้องขอ
- ได้นำเสนอผู้บังคับบัญชาเพื่อทราบและพิจารณาให้ความเห็นชอบ นำเสนอในการประชุมร่วมของหน่วยงานเพื่อสร้างความเข้าใจและเกิดทัศนคติร่วมในการทำงานเป็นทีม ประสานกับ สสอ. และ รพ.สต. เพื่อสร้างความเข้าใจและพัฒนาเครือข่ายการทำงาน
- ได้สะท้อนแถมปัญหา และวางแผนสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับ CBTx. เพื่อปรับทัศนคติของชุมชน
- ได้ติดต่อสื่อสารกับภาคีเครือข่ายเพราะในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจที่จะร่วมมือประสานงาน
- ได้สร้าง peer support อย่างเป็นระบบ
- ได้นำไปปฏิบัติในชุมชนหนองไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร เนื่องจากเป็นตำบล 1 อำเภอ 1 CBTx
- ได้สร้างทีมครอบครัว ทีม peer support ในชุมชนให้มีคุณภาพ
- ได้พยายามขยายสิ่งที่ได้เรียนรู้ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อจะได้ร่วมกันดำเนินการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่
- ได้ให้ชุมชนออกแบบรูปแบบการบำบัดของชุมชนเพื่อคนในชุมชนของเขาเอง
- ได้นำไปใช้ในพื้นที่จังหวัดสระบุรี โดยนำร่องในการบำบัดพื้นที่การแพร่ระบาดของสีแดง และพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อเปรียบเทียบผลการบำบัด
- ได้นำมาใช้ในพื้นที่ตำบลเขาพระบาท อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยเหตุผล 1.สร้างโอกาส และการเข้าถึงของกลุ่มที่ติดสารเสพติด 2. ลดปัญหาเยาวชนรุ่นใหม่ ไม่ให้เข้าถึงยาเสพติด 3. สร้างพื้นที่ปลอดภัย โดยใช้กระบวนการครอบครัวอบอุ่น 4. คัดกรอง ค้นหา โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคี
- ได้นำเสนอผู้นำชุมชน อสม. เพื่อวางแผนดำเนินงานในชุมชน เนื่องจากการเรียนรู้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้จริงและบางประเด็นก็เป็นสิ่งใหม่ที่ได้เรียนรู้
- ได้เสนอและหารือกับผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชน เกี่ยวกับมาตรการชุมชนในการป้องกันกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มเยาวชนในการเข้าถึงยาเสพติดหรือการป้องปรามการจัดงานที่มีการรวมตัวของกลุ่มเยาวชนในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น งานบุญที่มีรถแห่เครื่องเสียง งานหมอลำ โดยใช้กลไกตาม พรบ. ควบคุมโรคติดต่อในช่วงที่มีการระบาดของ Covid-19 เป็นต้น
- ได้ทดลองทำ 1 ชุมชน ผู้ป่วยและครอบครัว ชุมชน มีส่วนร่วมในการบำบัดฟื้นฟู ผู้ป่วยสามารถอยู่ในชุมชนได้ดี ชุมชนเข้าใจผู้ป่วยมากขึ้นว่าผู้ป่วยยาเสพติดเป็นโรคเรื้อรังชนิดหนึ่ง ไม่ถูกตีตรา
- ได้จัดรูปแบบการติดตามผู้ป่วยในชุมชนโดยทีมเครือข่าย ในชุมชน เพื่อให้ ครอบครัว ผู้ป่วยและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย
- ได้ร่วมเป็นทีมงานทำงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันในชุมชน ในโรงเรียน และช่วยเหลือผู้ติดบุหรี่ยาเสพติดในชุมชน

- ได้สร้างทีมและเครือข่ายในระดับอำเภอ ตำบล และระดับหมู่บ้าน รวมทั้งการเข้าถึง ค้นหา ประเมิน ปัญหา และให้การดูแลโดยใช้หลักการ Harm Reduction ส่งผลให้ retention rate เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ
- ได้ให้ครอบครัวของผู้ป่วยมีส่วนร่วมในการบำบัดฟื้นฟูจิตใจ โดยมีการให้คำปรึกษาครอบครัว เป็นพื้นฐานแรกให้สอดคล้องการกลับสู่ชุมชนมีส่วนร่วม CBTx
- ได้นำ Recovery มาประยุกต์ใช้ในงานคลินิก เนื่องจากในพื้นที่ที่ประสบปัญหาผู้ป่วยไม่สามารถเลิกเสพยาได้ มีอัตราการเสพยาสูง
- ได้นำ Recovery มาปรับใช้ในการบำบัดและให้คำปรึกษาครอบครัว เพื่อลดความเครียดและแรงกดดัน ทำให้ผู้ป่วยรู้สึกผ่อนคลายและมีกำลังใจในการเลิกยามากขึ้น
- ได้นำไปศึกษาเพิ่มเติม และทำความเข้าใจในหลายเรื่องจากที่เคยเข้าใจผิดมาเกี่ยวกับ CBTx ซึ่งในการขับเคลื่อนงานในระยะต่อไป คาดว่าจะบรรลุเป้าหมายในที่สุด
- ได้นำไปประยุกต์ใช้ร่วมกับ Case ที่กำลังบำบัดฟื้นฟูอยู่ รวมทั้งมีการทบทวน Case ที่บำบัดที่ผ่านมา พบว่ามีการใช้หลักการ CBTx รวมอยู่ในกระบวนการบ้างแล้ว แต่ยังไม่ได้ทำเต็มรูปแบบให้ชัดเจนจากนี้ ก็เป็นแนวทางที่น่าสนใจที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับคนไข้ได้มากขึ้น
- ได้สรุปบทเรียนรูปแบบบูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ระดับอำเภอ ซึ่งชุมชนสามารถพัฒนาต่อยอดและขยายผลการบำบัดในชุมชนไปยังชุมชนพื้นที่อื่นที่สนใจ สามารถนำแนวทางการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาเสพติดโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง บูรณาการกับหน่วยงานรัฐ ที่เกี่ยวข้องในระดับอำเภอ ตำบล ภายใต้กรอบระบบสุขภาพอำเภอ ซึ่งเชื่อมโยงหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ ที่เป็นบริการที่มุ่งเน้นบริการบุคคล ครอบครัว และชุมชน โดยบูรณาการความรู้ทางด้านสุขภาพเข้ากับมิติ ทางสังคมและวัฒนธรรมของผู้ป่วย ให้บริการแบบผสมผสาน ทั้งการสร้างเสริมสุขภาพ ป้องกัน และควบคุมโรค และปัจจัยที่คุกคามสุขภาพ รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสมรรถภาพ บริการแบบองค์รวม เชื่อมโยงใกล้ชิดระหว่างผู้ให้บริการ สถานบริการ ชุมชน และครอบครัว มีความเชื่อมโยงกับระบบบริการสาธารณสุขระดับอื่นๆ และกับชุมชนเพื่อส่งต่อความรับผิดชอบการให้บริการระหว่างกันและกัน รวมถึงมีการขับเคลื่อน โดยมีแผนการจัดระบบบริการสุขภาพ ภายใต้หลักการ “เครือข่ายบริการไร้รอยต่อ” ในรูปแบบของการพัฒนาระบบบริการที่เชื่อมโยง ตั้งแต่ระบบบริการระดับปฐมภูมิ ทุติยภูมิ ตติยภูมิ จนถึงศูนย์เชี่ยวชาญระดับสูง และการพัฒนาระบบส่งต่อภายในเครือข่ายเพื่อให้เกิดการดูแลประชาชนได้เบ็ดเสร็จภายในเครือข่าย สร้างการเข้าถึงบริการของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ
- ได้สอบถามผู้รับบริการที่มารับบำบัดในเวลาแบบ Matrix ถึงสภาพชุมชนและความช่วยเหลือที่ต้องการ
- ได้ปฏิบัติงานในการตรวจค้นหา คัดกรองในชุมชน การให้คำแนะนำปรึกษา การส่งต่อบำบัดและติดตามเสริมพลังให้กำลังใจผู้เสพยาเสพติดในชุมชน ร่วมกับอำเภอ รพ. รพสต. ผู้นำชุมชน ดำรวจเจ้าอาวาส เหตุผลคือให้ผู้เสพยาพื้นสภาพหายกลับสู่สังคมอย่างมีคุณภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีในสังคม เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพต่อไป
- ได้ทดลองนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้กับชุมชนนาร่องในอำเภอแล้ว 1 หมู่บ้าน โดยเป็นโครงการของตำรวจและภาคีเครือข่าย ซึ่งทางผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดได้เข้าร่วมจัดกิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งด้านการบำบัดรักษา และฟื้นฟู การดำเนินงานผ่านไปได้อย่างดีทางชุมชน ให้การตอบรับเป็นอย่างดี

- ได้บำบัดค่ายยาเสพติดในโครงการชุมชนยั่งยืนร่วมกับตำรวจ อปท.
- ได้นำไปทดลองพื้นที่นำร่อง 2 แห่ง เพราะว่าการเข้าถึงบริการยังไม่ครอบคลุม
- ได้เตรียมชุมชน พบว่าทุกหน่วยงานที่เข้าไปไม่เข้าใจบทบาทและกระบวนการของ CBTx ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้
- โรงพยาบาลมีการใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการบำบัด ถือเป็นเป้าหมายสำคัญที่หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกับประชาชนหรือกลุ่มบุคคล มีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามาดำเนินการในการบำบัดฟื้นฟูให้แล้วเสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องเข้ามาร่วมกันดำเนินการ ในการบำบัดฟื้นฟูทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ ปฏิบัติการ มีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และประเมินผล
- โรงพยาบาลจิตเวชในเขต 10 ได้มีการเตรียมความพร้อมของผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติดที่มีปัญหายุ่งยากซับซ้อน ญาติและชุมชนในการดูแลผู้ป่วยในชุมชนหลังจากจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล เพื่อให้ชุมชนยอมรับ มีความพร้อมในการดูแลต่อเนื่อง และสนับสนุนผู้ป่วยให้ทำงานทำ สามารถอยู่ในชุมชนได้โดยไม่ใช้สารเสพติดและกลับมารักษาซ้ำ
- จังหวัดจันทบุรี ดำเนินการ CBTx ทุกอำเภอแห่งละ 1 ชุมชน มีชุมชนวังสรรพรส อำเภอขลุง ดำเนินการได้ผลดีและต่อเนื่อง แต่ยังคงดำเนินการต่อในชุมชนที่เหลือและวางแผนขยายไปชุมชนข้างเคียง
- ยังไม่ได้มีกระบวนการ CBTx ที่ชัดเจน แต่ได้เข้าร่วมในเรื่องของการตรวจติดตามผลการตรวจสารเสพติดในปัสสาวะของคนในชุมชนที่เคยมีประวัติเสพยาทุก 2 สัปดาห์ ที่ได้เข้าร่วมโครงการค่ายบำบัดยาเสพติดซึ่งเป็นโครงการในความร่วมมือของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลกับตำรวจ จัดกิจกรรมค่ายบำบัดยาเสพติดขึ้นและได้มีการตรวจติดตามผล จึงมีโอกาสได้ให้กำลังใจ ส่งเสริมพลังทางบวกให้กับกลุ่มคนที่เข้าค่าย ส่งเสริมให้เขาสร้างเสริมรายได้ดูแลครอบครัว
- ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากไม่พบผู้ใช้ยาเสพติดที่ต้องการรักษาตัว ไม่พบผู้ป่วยในพื้นที่
- ยังไม่ได้ดำเนินการ เนื่องจากเป็นมือใหม่ต้องมีทีมและให้องค์กรมอบหมาย
- ยังไม่ได้ทดลอง แต่เห็นด้วยและเชื่อว่า CBTx จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด
- ยังไม่ได้นำไปปฏิบัติ เนื่องจากอยู่ในช่วงทดลองงาน ยังไม่ได้รับมอบหมาย หรือเกี่ยวข้องการทำงาน
- ยังไม่ได้นำไปทดลองใช้ แต่ในมุมมองของผู้สังเกตการณ์เริ่มสนใจงาน CBTx มากขึ้น เริ่มมีการสอบถามเจ้าหน้าที่ที่เคยทำในปีที่ผ่านมาว่าพื้นที่ของตนเองทำงานอย่างไรบ้าง
- ยังไม่ได้ดำเนินการแต่คิดว่าเป็นแนวคิดที่ดี โดยเฉพาะการค้นหากลุ่มเสี่ยงและการบำบัดไม่จำเป็นต้องทำเฉพาะในชุมชน เช่น ใช้พื้นที่บริเวณที่ว่าการอำเภอเป็นสถานที่บำบัดผู้ป่วยยาเสพติดเพื่อลดการตีตราในสังคม น่าจะนำไปต่อยอดได้
- ยังไม่ได้ใช้เพราะไม่ได้อยู่ในหน้าที่รับผิดชอบ ในส่วนนี้มีผู้รับผิดชอบหลักอยู่แล้ว ส่วนตัวอยากเรียนรู้เพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจหากมีโอกาสได้ร่วมทีมในโอกาสต่อไป
- ยังไม่ได้ดำเนินการเพราะยังไม่มี connection ในพื้นที่ เขต 2 จ.อุตรดิตถ์ อยากมีส่วนร่วมมาก เคยมีประสบการณ์ทางด้านยาเสพติดมา 17 ปีและทำงาน รพ.ธัญญารักษ์ มาก่อน มีความเชี่ยวชาญด้านยาเสพติดและจิตเวช อยากจะมีส่วนร่วมเป็น care team มาก

- ยังไม่ได้ลงพื้นที่ ยังไม่ได้นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปทดลองปฏิบัติงานในพื้นที่ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 ที่รุนแรง แต่วางแผนเบื้องต้นในการสร้างรูปแบบในพื้นที่ก่อน รอช่วงสถานการณ์โรคโควิด19 ดีขึ้นก่อน
- เนื่องจากสถานการณ์โควิดทำให้ยังไม่ได้มีส่วนลงปฏิบัติงานในชุมชนโดยตรง แต่นำมาประยุกต์ใช้ในการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้ป่วยก่อนจำหน่ายกลับสู่ชุมชน โดยเน้นการสื่อสารกับผู้มีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วยและเตรียมความพร้อมให้กับผู้ป่วยโดยการประสานกับชุมชนเพื่อการดูแลอย่างต่อเนื่อง

3 สิ่งที่จะริเริ่มในอนาคต

- จะนำความรู้ที่ได้ไปถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับพื้นที่ เพื่อปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของจังหวัด
- จะปฏิบัติงานโดยยึดโยงและให้ความสำคัญกับทุกภาคส่วนในชุมชน
- จะสร้างทีมดูแลอย่างมีคุณภาพ และสานต่อความเข้มแข็งของชุมชน
- จะพูดคุยกับแกนนำเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และหาแนวทางการทำงานร่วมกัน พร้อมทั้งกำหนดแผนงาน กิจกรรมและโครงการ ในปีถัดไป
- จะใช้ร่วมกับหมู่บ้านที่ได้รับคัดเลือกจากโครงการ 1 ตำบล 2 โรงพักเพื่อต่อยอดกระบวนการบำบัด
- จะวางเงินเอนไซเพื่อสร้างอาชีพ ขณะบำบัด
- จะบูรณาการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาลและชุมชนในการดูแลผู้ป่วยทั้งส่งเสริม ป้องกัน บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
- จะปรึกษাজิตเวชชุมชนกรณีผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติดที่ควรใช้ CBTx ร่วมด้วย
- จะประเมินด้านสุขภาพกายและจิตใจหลังจากกลับมาทำงานที่เดิม
- จะร่วมกับฝ่ายปกครองในการคัดเลือกและดึงชุมชนที่ผู้นำชุมชนมีศักยภาพและความพร้อมนำร่องในการดำเนินการ CBTx เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นชุมชนต้นแบบให้แก่ชุมชนอื่น (แต่ระยะนี้อาจต้องรอให้สถานการณ์โควิด19 ดีขึ้นก่อน)
- จะใช้วงของพระสงฆ์ในการบำบัด
- จะเปลี่ยนมาให้ความรู้แก่ครอบครัว ให้เห็นความสำคัญของการเข้ารับการบำบัด พบบุตรหลานเข้ารับการบำบัดในระบบสมัครใจ
- จะมีแผนให้ผู้ป่วยยาเสพติดบุหรี่ยุติเข้าสู่ถึงบริการโดยชุมชนบำบัดเอง
- จะประสานงานกับเครือข่ายและทำงานเป็นที่ร่วมกับเครือข่ายในการฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้ไม่หวนกลับมาซ้ำ
- จะขยายผลทำในตำบลอื่นๆ และมีการติดตามต่อเนื่อง
- จะคัดกรอง จูงใจให้เข้ารับการบำบัดรักษา ประสานงานชุมชนในการดูแล สร้างแรงจูงใจให้ยอมรับ ให้โอกาสและวางแผนการเลิกยาเสพติด

- จะจัดระบบให้เอื้อการบำบัดมากที่สุดเพื่อประโยชน์ต่อองค์กรและผู้รับการบำบัด ได้ประโยชน์ทั้งสองฝ่าย ประชาชนถูกบำบัดองค์กรภาระงานลดลง
- จะสร้างภาคีเครือข่ายในเรื่องการบำบัดยาเสพติดให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น เพราะในปัจจุบันทีมในการทำงานร่วมยังต้องพัฒนาอีกมาก การค้นหาผู้ติดยาเสพติดและการรับส่งต่อผู้ที่ยังไม่สามารถเลิกได้ในระยะเวลาที่กำหนด ชุมชนจะมีแนวทางแก้ไขอย่างไรต่อให้มีความเป็นรูปธรรมมากขึ้น
- จะคงสภาพชุมชน CBTx ทุกอำเภอให้ยั่งยืนต่อเนื่อง ทั้งการรักษาระยะเริ่มต้นรวมถึงถอนพิษยาติดตามผลการรักษาและคืนผู้ป่วยสู่สังคม สนับสนุนครอบครัวและชุมชนในการแก้ปัญหาเสพติดเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว
- จะค้นหาจุดแข็งจุดอ่อนในชุมชน คัดเลือกชุมชนดำเนินงาน CBTx เพราะต้องขับเคลื่อนกิจกรรมโดยชุมชน
- จะดำเนินงานยาเสพติดแบบบูรณาการกับงานอื่นในชุมชน เช่น งาน NCD งานสุขภาพจิตในพื้นที่ที่มีการระบาดของยาเสพติด เพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันการเกิดปัญหาเสพติดในระดับบุคคล ครอบครัว ชุมชน โดยร่วมทำประชาคมกับผู้นำชุมชน หน่วยงานในชุมชน ตำรวจ อบต โรงเรียน วัด ดูแลสุขภาพครอบครัวด้านส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟู วิธีการคือร่วมจัดทำแผน ร่วมดำเนินการตามแผน ร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ร่วมวิเคราะห์ ปรับปรุงการดำเนินงานให้มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
- จะให้ชุมชนร่วมออกแบบการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดในพื้นที่ของตัวเอง
- จะจัดทำแผนการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดในรูปแบบ CBTx ในสถานพยาบาลระดับโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล
- จะร่วมกับฝ่ายปกครองในการคัดเลือกและดึงผู้นำชุมชนที่มีศักยภาพและมีความพร้อมในการดำเนินงาน CBTx เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นชุมชนต้นแบบให้แก่ชุมชนอื่นๆ ในการดำเนินในส่วนนี้จะประสบผลสำเร็จได้ ชุมชนต้องมีผู้นำที่เข้มแข็ง และมีผู้ให้บริการสุขภาพที่มีคุณภาพ
- จะดูแล ป้องกัน ให้แรงจูงใจกับผู้ป่วย มีส่วนร่วมในชุมชน ให้ทางเลือกผู้ป่วยในการเลิกยา
- จะถ่ายทอดองค์ความรู้ CBTx ให้แก่ชุมชน รวมถึง Matrix Program และการสร้างแรงจูงใจ Stages of Change เพื่อให้ชุมชนมีการระบาดของยาเสพติดลดลง
- จะช่วยเหลือผู้ติดยา โดยการใช้หลักแรงจูงใจ ในการบำบัดรักษา การมีส่วนร่วมของชุมชน การสร้างปัจจัยเชิงบวก ให้เกิดการยอมรับและให้โอกาส
- จะสำรวจข้อมูลว่าพื้นที่ไหนมีความยากลำบากอย่างไรในชุมชน จากนั้นพัฒนาเครือข่าย เริ่มสร้างการเยี่ยมบ้านจากจุดที่สามารถทำได้
- จะให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ โดยเพิ่มทักษะ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผู้ป่วยและสภาพการณ์ให้มากขึ้น และประยุกต์ให้มีชุมชนต้นแบบในการปฏิบัติ เนื่องจากชุมชนสามารถดูแลได้ใกล้ชิด และเป็นสภาพแวดล้อมที่ผู้ป่วยต้องเผชิญ
- จะส่งพลังให้เพื่อนข้าราชการด้วยกัน แคนนำในชุมชน เปลี่ยนเป้าหมาย เปลี่ยนทัศนคติ ผู้เสพ คือผู้ป่วยทุกคน ทุกภาคส่วนต้องดูแลและต่อเนื่อง
- จะทำแผนเสนอเข้าที่ประชุม ศอ.ปส.จ. เพื่อประสานงานกับภาคเครือข่ายเพื่อให้ชุมชนมาเป็นส่วนหนึ่งในการดูแลผู้ป่วยยาเสพติด

- จะจัดทำ CBTx ในชุมชน โดยให้ผู้นำชุมชน อสม. สอดส่องดูแล ในการส่งเสริมป้องกันไม่ให้ใช้สารเสพติด และถ้ามีการใช้สารเสพติดให้รายงาน และนำฝ่ายปกครอง ตำรวจ ร่วมกันลงพื้นที่ ตรวจคัดกรองสารเสพติด
- จะนำเสนอแนวคิดให้กับ คป.สอ. เพื่อเสนอต่อ พชอ. ทราบและพิจารณา จัดประชุมทำความเข้าใจ แนวคิดให้กับผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เทศบาล อบต. รพ.สต. และ อสม. ในเขตสุขภาพเพื่อขยายและพัฒนาเครือข่าย
- จะปรับเจตคติให้ทีมมีส่วนร่วมในการทำงานและ Empower ชุมชนให้เห็นความสำคัญเริ่มทำงานและเข้าใจในบทบาทของชุมชน
- จะทำความเข้าใจในแนวคิดการมีส่วนร่วมและ CBTx ให้ผู้นำชุมชนรับทราบ และประเมินความต้องการสร้างแนวร่วมในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในชุมชน
- จะบำบัดในเชิงบูรณาการโดยเฉพาะต่อผู้ใช้และผู้เสพยาเสพติดในชุมชน เพื่อให้เกิดการบำบัดฟื้นฟูอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การรักษาระยะเริ่มต้น การรักษาถอนพิษยาและสร้างความเสถียรภาพ การติดตามผลการรักษาและการคืนผู้ป่วยสู่สังคม จนถึงการบำบัดอย่างต่อเนื่อง โดยเกี่ยวข้องถึงความร่วมมือกับหลายหน่วยงานที่ให้บริการด้านสุขภาพ สังคม และบริการอื่นๆ เพื่อให้เข้าใจถึงความต้องการของผู้ป่วย ตลอดจนสนับสนุนครอบครัวและชุมชนของผู้ป่วยอย่างเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะยาว
- จะแบ่งปันกระบวนการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้กับเพื่อนร่วมงานที่เป็นชาวต่างชาติ
- จะเลือกชุมชนที่มีปัญหา คนในชุมชนต้องการแก้ไขเปลี่ยนแปลง คนในชุมชนพร้อมให้ความร่วมมือ ถ้าทำสำเร็จจะเป็นแบบอย่างและแนวทางขยายผลไปยังชุมชนอื่นได้ง่ายขึ้น
- จะเริ่มที่จะให้คนในชุมชนรู้จักว่ามีหน่วยงานหรือแนวทางที่จะช่วยเหลือคนที่เสพยาเสพติดก่อน อาจจะมีให้กลุ่มฝ่ายปกครองได้เห็นแนวทางที่ชัดเจนของเรามากยิ่งขึ้น
- จะเน้นทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วนก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือตัว Case ให้เขาได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้ทีมต่างๆ มาช่วยสนับสนุนเขา เขาอยากให้แต่ละทีมช่วยเขาอย่างไร แต่ละทีมเสนอวิธีการช่วยเหลือเขาแล้วเขาเห็นว่าอย่างไร เป็นต้น
- จะจัดทำแผนในปีงบประมาณ การพัฒนาเครือข่าย CBTx ต้นแบบในชุมชน เพื่อให้ผู้ป่วยที่ผ่านการบำบัดในโรงพยาบาลได้รับการดูแล ติดตามต่อเนื่องในชุมชน
- จะทำมาตรการป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ในชุมชน และบรรจุประเด็นยาเสพติดเข้าในธรรมนูญสุขภาพตำบล เพื่อให้ชุมชนได้ร่วมกันหาแนวทางและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการด้วยชุมชนเอง
- จะนำความรู้เรื่องการเตรียมชุมชน การประสานงานกับเครือข่ายมาประยุกต์ใช้และปฏิบัติในพื้นที่ เนื่องจากชุมชนที่รับผิดชอบเป็นกลุ่มเปราะบาง การเตรียมชุมชนที่ดีจะทำให้เกิดความพร้อมในการปฏิบัติงาน
- จะขยายเครือข่าย โดยครอบคลุมทุกกลุ่มวัย ทุกหน่วยงาน และมอบบทบาทหน้าที่ตามความถนัดของแต่ละองค์กร ใช้กลไกครอบครัวในการดูแลกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเข้าถึงบริการ ใช้กลไกการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการคัดกรอง ค้นหา และบำบัด
- จะให้รายงานผลการดำเนินงานซึ่งใสบปัจจุบันได้ดำเนินการอยู่ในทุกพื้นที่ 13 อำเภอ ผ่านทาง LINE เพื่อความรวดเร็วในการสื่อสาร

- จะสร้างรูปแบบ CBTx ในชุมชน สร้าง Recovery Support เพื่อเป็นต้นแบบเริ่มต้นในการสร้างรูปแบบการบำบัดยาเสพติดตามบริบทของพื้นที่
- จะวางแผนการดูแลเมื่อพบผู้ป่วยที่มีความยุ่งยากซับซ้อนในการบำบัดรักษา เนื่องจากผู้ป่วยกลุ่มนี้มักพบปัญหาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งการนำกระบวนการ CBTx มาใช้กับ Case ในกลุ่มนี้จะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เกิดความเข้าใจในกระบวนการดูแล นอกจากนี้ การที่มีคนในชุมชนร่วมเป็นผู้นำทีมจะทำให้เข้าถึงผู้ป่วยได้อย่างแท้จริงและยั่งยืนมากขึ้น
- จะทำงานเชิงรุกร่วมกับชุมชน จากเดิมที่โรงพยาบาลราชสาส์นทำเชิงรับเนื่องจากมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานเพียงคนเดียว โดยจะไปร่วมกับหน่วยงานท้องถิ่นและตำรวจ สอดแทรกไปในแต่ละเวที รวมถึงการประชุมต่าง ๆ ในท้องถิ่นด้วย ไม่มียังไม่เป็นไรอาจต้องอาศัยใจไปก่อน
- จะชี้แจงกับเครือข่ายและวางแผนการดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการดำเนินงาน CBTx ในชุมชน ให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้
- จะสร้าง peer support อย่างเป็นระบบ และนำครอบครัวเข้าสู่การบำบัดอย่างเป็นระบบ
- จะสร้างทีมครอบครัว ทีม peer support ในชุมชนให้มีคุณภาพ
- จะสร้างภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมไปถึงระบบสนับสนุนการฟื้นฟูสภาพคืนสู่สังคม
- จะขยายการดำเนินกิจกรรมในชุมชนอื่น ๆ โดยนำปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นมาพัฒนางาน
- จะสนับสนุนด้านพัฒนาองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนตามบทบาทของ รพ. ตติยภูมิ เพื่อให้เกิดทักษะคัดกรอง จูงใจเข้ารับการบำบัด และรับกลับไปดูแลต่อเนื่องหลังจำหน่ายได้เพื่อให้เกิดความยั่งยืน
- จะพยายามให้ชุมชนเห็นปัญหาด้วยตัวเอง และทุกภาคส่วนหรือภาคีเครือข่ายควรเริ่มก้าวเดินพร้อมกันให้หัวใจหลักเป็นครอบครัวและชุมชน ผ่อนความหนักและความตึงเครียดของเจ้าหน้าที่ น่าจะเป็นสิ่งที่ยั่งยืนกว่า
- จะร่วมกับฝ่ายปกครองในการดึงชุมชนมาดำเนินการ CBTx ด้วยชุมชนเอง
- จะรับฟังผลของการทำ CBTx รอบที่ผ่านมาและความต้องการเครือข่ายอะไรอีกบ้าง เพราะเราจะได้ช่วยกันแบบยั่งยืนต่อไป
- จะสอนในหัวข้อยาเสพติด
- จะประยุกต์ใช้กับการขับเคลื่อนการทำงานในพื้นที่ ให้เหมาะสมกับบริบท เพราะลักษณะชุมชนในเขตเมือง มีความแตกต่างจากพื้นที่ชนบทมาก รวมถึงความหมายของ CBTx ในมิติของกลุ่มบุคคลที่มีพฤติกรรม หรือสังคมเดียวกัน โดยจะนำแนวทางไปขับเคลื่อนให้เป็นรูปธรรมในปี พ.ศ. 2565
- จะวางแผนติดตามดูแลผู้ป่วยต่อเนื่องหลังจากจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล ร่วมกับ รพช. เพื่อให้ผู้ป่วยคงอยู่ในระบบการรักษา สามารถอยู่ในชุมชนได้ และไม่กลับไปใช้สารเสพติดซ้ำ
- จะส่งต่อและร่วมกับพื้นที่ที่มีความพร้อมในการจะทำ CBTx
- จะนำความรู้และประสบการณ์จากพื้นที่ตัวอย่างไปนำเสนอทีมงานในพื้นที่เพื่อหาพื้นที่ที่เหมาะสมจะดำเนินการ CBTx ได้ โดยสร้างความเข้าใจเกี่ยว CBTx ให้ภาคีต่างๆ
- จะนำไปใช้ในสถานศึกษาเนื่องจากมีอุบัติการณ์การใช้ยาในทางที่ผิด
- จะนำความคิดเห็นแพร่แก่ผู้รับผิดชอบ 8 อำเภอ ของจังหวัดลำพูน
- จะคัดกรอง ค้นหาผู้เสพสารเสพติดในชุมชน จัดประชุมกลุ่ม โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัว ชุมชน

- จะค้นหาแกนนำที่เข้มแข็ง แลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อวางแผนการบำบัดให้เข้ากับบริบทของชุมชนต่อไป
- จะนำความรู้เรื่อง CBTx ภายใต้สถานการณ์โควิด-19 ถ่ายทอดให้แก่แกนนำและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบำบัดยาเสพติด เพื่อให้ทุกหน่วยงานมีความเข้าใจถึงแนวทางการบำบัดภายใต้สถานการณ์โควิด-19
- จะปรับใช้ในกระบวนการ CBTx บ้านดอยแก้ว ที่ทำอยู่ในโครงการตำบลยั่งยืนของตำรวจ ใช้หลักการมีส่วนร่วมของชุมชน พยายามให้ชุมชนเกิดความเป็นเจ้าของ เพื่อความยั่งยืนต่อไป
- จะเน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน โดยมีหลักการที่สำคัญ ได้แก่ เป็นงานบริการที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและคนในชุมชน (relevance to local need) ดำเนินการตามหลักคุณภาพจริยธรรม (ethical soundness) มีแนวโน้มที่จะสามารถดำเนินโครงการระยะยาวอย่างยั่งยืนในชุมชนได้ (sustainability likelihood) มุ่งเน้นการดูแลรายบุคคล ในรูปแบบที่หลากหลาย ขึ้นกับลักษณะของแต่ละบุคคลและตามความเหมาะสมของพื้นที่ โดยจะสามารถคงบริการไว้ในชุมชนได้นั้น มักเป็นบริการที่มีลักษณะ ที่ใช้งบประมาณไม่มาก เพื่อให้มีความคุ้มค่าคุ้มทุน กลมกลืนกับวิถีชีวิตในชุมชน และได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง
- จะพัฒนาชุมชนที่ดำเนินการไปแล้ว 10 แห่งให้มีต่อเนื่องและยั่งยืน
- จะนำข้อมูล Case ที่ถูกส่งมาบำบัด ที่มีปัญหาเสพยาหลายครั้ง ในชุมชนที่มีความชุกในการตรวจจับและพบสารเสพติดในแต่ช่วงเวลาและในกลุ่มอายุที่หลากหลายมาวิเคราะห์และสะท้อนให้กับชุมชน และเครือข่ายหน่วยงานในพื้นที่ได้รับทราบและให้ร่วมหาทางแก้ไขและช่วยร่วมกัน เพื่อที่จะเป็นการช่วยเหลือคนไข้ในกลุ่มนี้ด้วย
- จะนำรูปแบบที่ได้เรียนรู้ ไปขยายผลในชุมชน
- ในฐานะหน่วยงานในระดับจังหวัด มีแผนในการสนับสนุนการดำเนินงานของพื้นที่ภายใต้กรอบนโยบายการดำเนินงานป้องกันปราบปรามยาเสพติดของกระทรวง / เขต / จังหวัด โดยบูรณาการความร่วมมือกับเครือข่ายทุกภาคส่วนในจังหวัด ซึ่งในปัจจุบันดำเนินงานร่วมกับตำรวจในโครงการชุมชนยั่งยืน โดยยึดตามบริบทของพื้นที่เพื่อให้การขับเคลื่อนงานประสบความสำเร็จ ต่อเนื่อง ยั่งยืน
- CBTx ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ซึ่งเป็นการบำบัดในชุมชน สามารถเข้าถึงปัญหาได้อย่างแท้จริง เกิดชุมชนบำบัดในบริบทกุดโดนโมเดล 1/2564 ซึ่งผลการดำเนินงานเป็นที่ได้ผลเป็นอย่างดี จนเป็นวาระอำเภอในการขับเคลื่อน CBTx โดยทีมของอำเภอเป็นพี่เลี้ยง ในงบประมาณ 2565 กำหนดให้ทุก อปท. จัดสรรงบประมาณ ประชุมผู้นำเพื่อคัดเลือกและกำหนดหมู่บ้านเป้าหมายในการดำเนินงาน CBTx 1 หมู่บ้าน 1 อปท. รวม 11 หมู่บ้าน โดยก่อนเริ่มทำ CBTx จะมีการจัดประชุมอบรม coach CBTx ทุก อปท. ให้เข้าใจหลักการก่อน โดยจะใช้เนื้อหาของกรอบสมมติฐาน SMCM2021 นี้ เป็นสื่อในการอบรมต่อไป

4 สิ่งที่ต้องการเรียนรู้เพิ่มเติม

- ต้องการรู้ ตัวอย่าง รูปแบบ แนวทางที่จะทำให้หน่วยงานอื่น หรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
- ต้องการรู้ การเข้าถึงความรู้สึกของผู้บำบัด ความมั่นใจในการพูดกับผู้บำบัด

- ต้องการรู้ การบริหารจัดการเชิงระบบ TC
- ต้องการรู้ การบำบัดในกลุ่มที่มีจิตเวชร่วม CBTx ในกลุ่มผู้ป่วยจิตเวชยาเสพติด
- ต้องการรู้ การบำบัดรักษาและการดูแลผู้ที่มีปัญหาทางจิตจากการใช้สารเสพติด
- ต้องการรู้ การใช้ CBTx ในผู้ป่วยที่ติดยาแบบเรื้อรัง และผู้ป่วยจิตเวช
- ต้องการรู้ การรับมือกับผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรง มีอาการทางจิต และการกลับไปเสพซ้ำ
- ต้องการรู้ วิธีทำให้พื้นที่ยอมรับผู้ใช้สารเสพติดเป็นผู้ป่วยต้องได้รับการรักษา และรักษาโดยชุมชน เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถอยู่กับชุมชนได้
- ต้องการรู้ บทบาทหรือหลักสูตรที่ชัดเจนของฝ่ายปกครอง เช่น ตำรวจ ที่ทำเรื่อง CBTx เพราะจากประสบการณ์ตรงที่ทำงานเป็นจิตแพทย์ มีตำรวจนำคนไข้ที่บำบัดแบบ CBTx มาที่รพ. โดยบอกว่าคนไข้ไม่ยอมไปเซ็นชื่อร่วมกิจกรรมมา 1 เดือนแล้ว ตำรวจก็จัดการไม่ได้ ได้แต่รอคนไข้ไปเซ็นชื่อร่วมกิจกรรม สุดท้ายตำรวจย้ายพื้นที่เปลี่ยนผู้รับผิดชอบใหม่ ทุกวันนี้คนไข้ก็ยังไม่เคยได้ร่วม CBTx กับชุมชน ได้แต่มารับยาจิตเวช เพื่อลดอาการทางจิตจากการเสพยาบ้าและยังเสพยาอยู่
- ต้องการรู้ เคล็ดลับและวิธีการในการทำให้เครือข่ายและชุมชนยอมรับและคิดว่า CBTx เป็นหน้าที่ของชุมชนด้วย ไม่ใช่หน้าที่ของสาธารณสุขเพียงฝ่ายเดียว ซึ่งหากสามารถทำให้ผู้นำชุมชนทุกชุมชนหรือส่วนใหญ่ยอมรับได้จะทำให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดลดลง
- ต้องการรู้ การเสริมพลังครอบครัว ชุมชน ในการดูแลผู้ป่วย ในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ซ้ำๆ จนคนในชุมชนรู้สึกหมดไฟในการดูแลผู้ป่วย
- ต้องการรู้ การกำหนดกิจกรรมที่ต้องทำให้ชัดเจนขึ้นเพื่อผู้นำไปปฏิบัติใช้จะสามารถนำไปปรับใช้ได้ อย่างชัดเจนและถูกต้องและมีความมั่นใจมากขึ้น
- ต้องการรู้ การเสริมสร้างอำนาจชุมชน การระดมทรัพยากร และการมีส่วนร่วม
- ต้องการรู้ เทคนิคการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในการเฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติดในชุมชน
- ต้องการรู้ การเตรียมชุมชน ขั้นตอนการลงพื้นที่เพื่อให้เกิดความยั่งยืนและได้ผลลัพธ์ที่แท้จริง
- ต้องการรู้ การพัฒนาเครือข่ายให้มีความร่วมมือช่วยกันทำงาน
- ต้องการรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากพื้นที่ต่างๆ เพื่อนำมาพัฒนาชุมชนตัวเอง
- ต้องการรู้ กระบวนการ CBTx แสดงเป็น video clip เพื่อเชื่อมโยงเนื้อหาของทฤษฎีที่เป็นรูปธรรม
- ต้องการรู้ การชี้ประเด็นปัญหายาเสพติดที่ชุมชนต้องรับรู้ว่าเป็นปัญหา มองตรงกันและร่วมกันทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงครัวเรือนช่วยกันวางระบบการบำบัดในพื้นที่ด้วยความร่วมมือจากชุมชน
- ต้องการรู้ การตรวจคัดกรอง การประเมิน การวินิจฉัย การวางแผนการรักษา การทำงานแบบการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและชุมชน การเข้าถึงชุมชน การสร้างเครือข่ายในชุมชน
- ต้องการรู้ การใช้กลวิธีในการทำงานกับเครือข่ายให้ยั่งยืนและให้ความร่วมมือ ร่วมทั้งการจัดการกลุ่มเฉพาะที่มีปัญหาในการเข้าบำบัดฟื้นฟูหรือเสพยาซ้ำอย่างต่อเนื่องและยาวนาน
- ต้องการรู้ การเริ่มต้นประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เช่น ตำรวจ ฝ่ายปกครอง แนวทางการแนวโน้มนำผู้นำต่างๆ เคล็ดลับหรือวิธีการที่จะทำให้ประชาชน และเครือข่ายคิดว่า การป้องกันและการแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นเรื่องของทุกคน
- ต้องการรู้ วิธีการพัฒนาทีมนำหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน ให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการบำบัดรักษาผู้ติดยาและสารเสพติด

- ต้องการรู้ การสื่อสารในการสร้างความเข้าใจในทีมร่วมกัน ทุกภาคส่วน ทำอย่างไรให้เห็นจุดหมายร่วม มีเป้าหมายร่วมกัน และเดินไปด้วยกัน ร่วมมือกันทำงาน ชื่นชมและยินดีในความสำเร็จร่วมกัน
- ต้องการรู้ ตัวอย่าง CBTx โดยชุมชนเป็นจุดเริ่มต้นในการดำเนินงานทั้งหมด
- ต้องการรู้ การใช้ CBTx ในเด็กนักเรียน
- ต้องการรู้ การดูแลกลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะ CBTx ในกลุ่มผู้หญิง หรือเพศภาวะอื่น และในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ใช้ยาเสพติด
- ต้องการรู้ การทำ CBTx ใน สถานประกอบการ เรือนจำ สถานพินิจ คุ่มประพณี
- ต้องการรู้ การบำบัดในพื้นที่โรงเรียนสังกัดกระทรวงยุติธรรม
- ต้องการรู้ บทบาทของโรงพยาบาลจิตเวชกับ CBTx
- ต้องการรู้ แนวทางการดูแลโดยใช้ธรรมะร่วมรักษา
- ต้องการรู้ การใช้ Matrix Program
- ต้องการรู้ การนำวิธีบำบัดทางจิตสังคมมาเสริมในงาน CBTx
- ต้องการรู้ การสร้างรูปแบบ CBTx ในชุมชน การสร้าง Recovery Support
- ต้องการรู้ การสร้าง Peer Support
- ต้องการรู้ Harm Reduction ในชุมชน
- ต้องการรู้ การพัฒนาพื้นที่ปลอดกัญยาเสพติด
- ต้องการรู้ การพัฒนาศักยภาพของ อสม. อสส.
- ต้องการรู้ โปรแกรมหรือกิจกรรมบำบัดในสถานการณ์โควิด-19 CBTx in next normal
- ต้องการรู้ กระบวนการบำบัดที่ปรับใช้ในการทำงานจริงในสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อ COVID-19 ผู้บำบัดไม่เบื่อ และมาเข้าร่วมร่วมกิจกรรมตามนัดอย่างสม่ำเสมอ
- ต้องการรู้ กิจกรรมที่ไม่กลับไปใช้สารเสพติดซ้ำ หรือแนวทางแก้ไขหากกลับไปใช้สารเสพติดซ้ำ
- ต้องการรู้ เทคนิคการบริหารความเสี่ยง การจัดการปัญหาและอุปสรรคทุกระยะการดำเนินงาน
- ต้องการรู้ ความหลากหลายของมิติเชิงพื้นที่ โดยเฉพาะการดำเนินการในชุมชนในเขตเมือง ซึ่งมีความทับซ้อนของประเด็นปัญหาหลากหลายมาก
- ต้องการรู้ การทำงานเชิงรุกที่ตามอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมพื้นที่ต่าง ๆ
- ต้องการรู้ ตัวอย่างการดำเนินการ CBTx ของพื้นที่อื่น แล้วนำมาปรับใช้ หรือต่อยอด ในพื้นที่จังหวัดลำพูน และการแก้ไขปัญหารูปแบบอื่นๆ
- ต้องการรู้ การพัฒนา CBTx ให้เป็นมาตรฐาน เป็นต้นแบบขยายไปในพื้นที่ต่าง ๆ ในวงกว้างมากขึ้น
- ต้องการรู้ การประเมินวัดผล ออกเป็นเชิงวิจัยหรือสามารถเขียนเป็นวิชาการ
- ต้องการรู้ แผนดำเนินการจากส่วนกลาง บทบาทอำนาจหน้าที่ของภาคีเครือข่ายแต่ละส่วนที่ชัดเจน
- ต้องการรู้ แหล่งช่วยเหลือทางสังคม งาน อาชีพ ที่เป็นทางเลือกให้ผู้วัยที่จะกลับเข้าสู่สังคมได้ใช้อย่างเหมาะสมกับความรู้ความสามารถของเขาที่สังคมยอมรับ
- ต้องการรู้ การติดตาม Case ที่สามารถเลิกยาเสพติดได้อย่างยั่งยืน
- ต้องการรู้ รูปแบบในการติดตามผลของกระบวนการ CBTx

- ต้องการรู้ กฎหมายที่นำมาใช้ได้สำหรับบุคลากรสาธารณสุข เพื่อลดปัญหาที่อาจจะถูกฟ้องร้อง หรือ ย้อนกลับ เพราะเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในระดับตำบล ต้องทำทุกอย่าง ทำทุกเรื่อง และบางเรื่องทำไป โดยไม่คิดว่าจะเกิดปัญหา หรือเกิดผลกระทบ เพราะมุ่งหวัง ให้ทุกคนปลอดภัย
- ต้องการรู้ กลไกคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) และคลินิกหมอครอบครัว (PCC) โดยใช้พื้นที่เป็นฐาน เน้นใช้และแสวงหาต้นทุนทางสังคมทุกด้านที่มีอยู่มาสร้างการมีส่วนร่วม ผ่านกระบวนการการยอมรับของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในหมู่บ้าน/ชุมชนนั้นๆ ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมสุขภาพ มุ่งหวังให้ประชาชนสามารถแสดงบทบาทในการดูแลสุขภาพตนเอง ครอบครัว ชุมชน สภาพแวดล้อมและสังคมโดยรวมได้อย่างยั่งยืน ด้วยความตั้งใจ เต็มใจ มีจิตสำนึกที่ดี และมี ศรัทธาในการพัฒนา

5 สิ่งที่ยกเล่า-เผยแพร่-ถ่ายทอดให้แก่เพื่อนร่วมงาน ผู้ป่วยในความดูแล และบุคคลที่สนใจ

- ได้นำเสนอในเรื่องของการทำงานเชื่อมโยงกับเครือข่ายที่ดำเนินการ CBTx อยู่แล้ว สาธารณสุขไม่ ต้องไปทำงานซ้ำซ้อนกันอีก ทุกวันนี้ นโยบายสาธารณสุขก็ต้องทำ CBTx ดำรงก็ทำ CBTx ฝ่าย ปกครองก็ทำ CBTx แต่ก็เป็นละโครงการกัน งานโครงการมัน ไม่เกี่ยวข้องกัน เหมือนทำงานซ้ำซ้อน กันทั้ง 3 หน่วยงาน ต่างคนต่างทำเพื่อ KPI ของตนเอง
- ได้บอกเล่าพูดคุยสนทนากับเพื่อนร่วมงานและบุคคลที่สนใจในช่วงก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ CBTx ในพื้นที่ ว่ามีแนวทางหรือแผนที่จะดำเนินการอย่างไรและจะสนับสนุนช่วยเหลือกัน อย่างไม่ให้กิจกรรมสามารถดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย ภายใต้สถานการณ์โควิด 19
- ได้นำแนวคิดและหลักการ CBTx มาพูดคุยเผยแพร่และประยุกต์ใช้ในที่ปฏิบัติงานและชุมชน
- ได้บอกเล่าถึง CBTx คือการรวมตัวกันดูแลผู้ป่วยคนหนึ่ง โดยที่เราไม่ได้ทอดทิ้งเขาให้อยู่เพียงลำพัง
- ได้แนะนำว่า การบำบัดผู้ป่วยยาเสพติดนอกจากในโรงพยาบาลแล้ว ยังมีรูปแบบอื่นที่มีประสิทธิ และ ใช้ภาคีเครือข่ายร่วมกันดูแล โดยเฉพาะภาคสังคม
- ได้ประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการ กับสถานประกอบการ ในจังหวัด บอกเล่าถึง CBTx เป็นระบบ การบำบัดที่ดี ทุกคนมีส่วนในความสำเร็จ ทำคนเดียวไม่ได้ ถ้า Teamwork ดี และเข้าใจบทบาทของ ตนเอง ผู้ติดสารเสพติดเป็นบุคคลที่ต้องได้รับการช่วยเหลือผู้ ใช้สารเสพติดเป็นผู้ป่วยต้องได้รับการ รักษา และการรักษาแบบวิถีชีวิตใหม่ ชุมชนต้องมีส่วนร่วมเพื่อลดความแออัดในสถานพยาบาล
- ได้เผยแพร่ ถ่ายทอดผ่าน ผู้รับผิดชอบงานยาเสพติดของ รพ.สต.แต่ละแห่ง ซึ่งเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิด ชุมชนให้หมั่นสร้างความตระหนัก สร้างการมีส่วนร่วมในการทำ CBTx ในชุมชนที่รับผิดชอบ/ถ่าย ทอดผ่านเวทีประชุมหัวหน้าส่วนราชการ/ผู้ใหญ่กำนัน/เวทีประชุม อสม. ซึ่งในช่วงสถานการณ์โควิด อาจต้องเผยแพร่หรือถ่ายทอดผ่านทางกลุ่มไลน์ไปก่อน
- ได้นำ video clip แนวทางต่างๆ ให้สมาชิกที่มดู เล่าเรื่องการทำนารูปแบบกรณีศึกษา ถ้ามีเพื่อน สนใจก็สามารถศึกษาเนื้อหาได้เองที่ Website
- ได้เล่าแนวคิดว่าดูแลผู้ป่วยติดยาเสพติด โดยเน้นผู้เข้ารับการบำบัดเป็นศูนย์กลาง โอกาสเป็นสิ่ง สำคัญที่ผู้ป่วยควรได้รับ CBTx เป็นการป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สามารถตอบสนองบุคคลและ ได้ผลลัพธ์ที่ดี และการแก้ไขปัญหายาใช้ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของความยั่งยืนจะคงอยู่ได้มากกว่า

- ได้ให้ข้อมูลการดำเนินงาน เอกสารการบำบัดรักษา พี่นฟู รวมถึงการเข้าไปร่วมปฏิบัติร่วมกันเพื่อเป็นการศึกษาทดลองทำไปพร้อมกัน เรียนรู้ไปพร้อมกัน จะร่วมกันปรับแผนการดำเนินงานให้เข้ากับบริบทชุมชนของตนเองให้มากที่สุด โดยยึดผู้รับบริการเป็นหลัก
- ได้ชี้แจงแนวทางวิธีการดำเนินงาน CBTx แก่ผู้บริหาร ผอ.รพ.สต ผู้รับผิดชอบงาน รพ.สต.อสม เพื่อดำเนินการในชุมชน ประเมิน ติดตามการดำเนินงาน CBTx
- ได้ประชุมในขณะทำงานเพื่อนำแนวทาง CBTx มาใช้ในปี 2565 ถ่ายทอดแนวทางการดำเนินงานแก่คณะทำงานและผู้บำบัดในคลินิกเพื่อเพิ่มทางเลือกในการบำบัด
- ได้แนะนำให้กับผู้ที่สนใจหรือผู้รับผิดชอบงานนี้ที่เกี่ยวข้อง เป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้กับเหล่าเพื่อนร่วมงานที่สนใจ
- ได้ถ่ายทอดผ่านเพื่อนร่วมงานใน รพ.สต อสม. และผู้นำชุมชน ในเวทีต่างๆ ที่สะดวกและง่ายต่อการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยและสารเสพติด ซึ่ให้เห็นว่ามีตัวอย่างพื้นที่ที่ได้ทำจริง มาเป็นแบบอย่างในการโน้มน้าวชุมชนให้มีส่วนร่วม
- ได้นำไปเผยแพร่กับบุคลากรสาธารณสุขที่รับผิดชอบงานด้านการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสุขภาพผู้ติดยาเสพติดของจังหวัดสกลนคร
- ได้ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ที่รับฟัง เพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เกี่ยวข้องทราบ ทั้งตัวผู้ป่วย ญาติ พี่น้อง ชาวบ้านใกล้เคียง รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าใจ เพื่อสร้างสังคมที่อยู่ร่วมกันได้อย่างปกติสุข และสามารถคืนผู้ป่วยให้กับมาเป็นกำลังหลักในการพัฒนาท้องถิ่น และสามารถสร้างแบบอย่างเพื่อป้องกันไม่ให้มีผู้หลงผิดเข้าสู่วงจรที่ผิดพลาดอีกครั้ง
- ได้บอกเล่าและนำเสนอแบบกรณีศึกษาไปสอนแก่ผู้เรียนในวิชาที่สอนและเล่าให้ผู้ร่วมงานฟังในภาควิชาชุมชนและบุคคลอื่นเพื่ออยากสร้างเครือข่าย
- ได้เล่าและนำสื่อที่ได้รับไปเผยแพร่ โดย CBTx เป็นการทำงานชุมชนอาศัยทรัพยากรมาก แต่ก็ยังเป็นงานที่ยั่งยืน เราอาจจะเปลี่ยนแปลงคนเดียวได้ยาก แต่ถ้ามีทุกภาคส่วนชุมชนมาร่วมกัน จะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนและยั่งยืน โดยผู้รับบริการไม่ได้เปลี่ยนแปลงเพียงคนเดียวแต่เปลี่ยนทั้งระบบ
- ได้เปิดเวทีประชาคมให้ความรู้ในหมู่บ้าน เล่าเรื่องการช่วยเหลือกลุ่มผู้เสพ/ผู้ติดยาด้วย CBTx
- ได้บอกเล่าในเรื่องการบำบัดรักษาและฟื้นฟูผู้ป่วยยาเสพติดว่าเป็นการมีส่วนร่วมกันในชุมชนในการแก้ไขปัญหาเสพติด โดยเน้นให้ผู้ใช้สารเสพติดเป็นศูนย์กลางในการแก้ไข โดยร่วมกันกับครอบครัว ท้องถิ่น ตำรวจ ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหา
- ได้ประชาสัมพันธ์ CBTx ผ่าน Social Media
- ได้เผยแพร่ผ่าน LINE, Facebook และที่ประชุม ศอ.ปส.จ.
- ได้จัดประชุมเพื่อบอกเล่า-ถ่ายทอดสู่ผู้ปฏิบัติโดยตรง
- ได้นำเสนอแนวคิด CBTx ให้กับ คป.สอ. เพื่อเสนอต่อ พชอ. ทราบและพิจารณา ขยายและพัฒนาเครือข่ายด้วยการทำความเข้าใจแนวคิดให้กับผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เทศบาล อบต. รพ.สต. และ อสม. ในเขตสุขภาพ ว่าเป็นแนวทางที่ดีที่จะช่วยเติมเต็มกระบวนการดูแลรักษาผู้ป่วยที่ใช้สารเสพติดโดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทั้งกระบวนการคัดกรอง นำเข้าสู่การดูแลรักษา และติดตาม

- ได้พูดคุยเกี่ยวกับ CBTx ที่ได้ยินได้ฟังแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากรุ่นพี่ที่เคยทำมาก่อนและแนวทางใหม่ๆ ที่ได้จากการเรียนรู้ครั้งนี้ เล่าเรื่องราวที่ได้ฟังมา แนวทางที่แต่ละพื้นที่ได้ทำ เป็นในรูปแบบการแบ่งปันและถามเกี่ยวกับของพื้นที่ตนเอง
- ได้ทำความเข้าใจหลักการใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลางในการบำบัดซึ่งถือเป็นเป้าหมายสำคัญ ที่หน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกับประชาชนหรือกลุ่มบุคคลมีแนวคิดหรือจุดมุ่งหมายที่เหมือนกันเข้ามาดำเนินการในการบำบัดฟื้นฟูให้แล้ว เสร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดแล้วรับผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งต้องเข้ามา ร่วมกันดำเนินการ ในการบำบัดฟื้นฟูทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ ปฏิบัติการ มีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์ และการประเมินผล ดังนั้น การบำบัดฟื้นฟูผู้ไข้ยาเสพติดโดยใช้ชุมชนเป็นศูนย์กลาง เป็นการดูแลผู้ไข้ยาเสพติดให้เกิดการบำบัด ฟื้นฟูใกล้บ้านหรือภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การ ค้นหา คัดกรอง บำบัดฟื้นฟู ลดอันตรายจากยาเสพติด และติดตามดูแลช่วยเหลือทางสังคม รวมถึง ประสานการทำงานร่วมกันของหน่วยงาน ด้านสุขภาพและสังคม และคืนคนดีสู่สังคม
- ได้แบ่งปันให้กับเพื่อนที่มงานแล้ว หากมีโอกาสจะเล่าสู่ อสม. ในชุมชนที่อยู่อาศัย
- ได้เล่าในเรื่องของอุปสรรคเรื่องโรคระบาดซึ่งกระทบทุกจังหวัดทั่วประเทศ ในแต่ละพื้นที่ได้นำเสนอ สามารถปรับตัวอยู่กับโรคระบาด Covid-19 ได้อย่างเหมาะสม โดยได้ทั้งความปลอดภัยและได้ ทำงานในบทบาทหน้าที่ของตนเองได้อย่างต่อเนื่องไม่ขาดตอน ส่วน CBTx เป็นแนวคิดที่ดีที่จะช่วย ให้ผู้เสพยาเสพติดไม่รู้สึกโดดเดี่ยวและต้องต่อสู้เพียงลำพัง เป็นแนวคิดที่ดีมาก
- ได้เผยแพร่ให้บุคลากรจาก Video เรียนย้อนหลัง และ Video นำเสนอผลงาน แล้วปรึกษาหารือกับ เพื่อนร่วมงาน และเผยแพร่ให้ผู้ป่วยและบุคคลที่สนใจโดยนำเสนอผลการดำเนินงานเด่นที่ประสบ ผลสำเร็จเพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
- ได้เผยแพร่ผ่านเวทีประชุมผู้รับผิดชอบงาน สอดแทรกเมื่อมีโอกาสในการเข้าร่วมประชุมกับชุมชน ต่างๆ สิ่งที่ยากเล่าคือ อยากให้คนอื่นที่เกี่ยวข้อง เข้าใจถึงหลักการโดยแท้จริงว่าไม่ใช่ฝ่ายหนึ่งฝ่าย ใดจะกำหนดทิศทางการบำบัดในชุมชน แต่ต้องมาจากการช่วยระดมของชุมชนพื้นที่ตามบริบท
- ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ผ่าน Video และแลกเปลี่ยนร่วมกัน
- ได้แนะนำให้กับผู้ที่สนใจหรือผู้รับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้อง เป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้กับเพื่อนร่วมงานที่ สนใจเรียนรู้เพิ่มเติมและค้นคว้าหาข้อมูลได้จาก website smcmthailand.org
- ได้ทำแผนปฏิบัติงานในปีงบประมาณ 2565 อบรม CBTx แก่ จนท. รพสต. /อสม. /ผู้นำชุมชน
- ได้เล่าสู่กันฟัง สอบถามความสนใจและความเข้าใจ ชักชวนเป็นเครือข่ายในการร่วมอุดมการณ์ในการ แก้ไขปัญหาในชุมชน และนำผลงานการนำเสนอในพื้นที่ต่างๆ ให้ชุมชนควรคิด ควรเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อถอดบทเรียน มาสู่การปฏิบัติในแบบพื้นที่ตัวเองในแบบของตัวเอง
- ได้นำเสนอแง่มุมเรื่องราวความหวังว่าชุมชนอื่นทำได้ ชุมชนราชสาส์นก็สามารถทำได้เช่นกัน ไม่ใช่ ภาพฝันแต่สามารถทำให้เกิดได้จริง แจ้งปัญหาเรื่องการติดสารเสพติดเป็นปัญหาสากล เป็นโรคเรื้อรัง ทางสมอง ต้องให้โอกาส การกลับมาเสพซ้ำไม่ใช่เรื่องผิดที่อภัยให้ไม่ได้ ลดการตีตรา คืนลูกหลาน ของชุมชน กลับสู่ชุมชน และดำเนินการโดยชุมชน และมีภาคีเครือข่ายมีส่วนร่วม
- ได้อธิบายขั้นตอนและความหมายของการดำเนินงาน CBTx เพื่อให้ผู้ร่วมดำเนินงานเข้าใจในบทบาท หน้าที่ ของแต่ละคน เพื่อให้งานดำเนินไปได้ด้วยดีและเกิดความยั่งยืน

- ได้บอกเล่าเรื่องราวที่ได้เรียนรู้ผ่านเวทีประชุม หมูบ้าน หรือผ่านทาง LINE กลุ่ม บอกเล่าคณะทำงานระดับตำบลโดยผ่านทางเวทีประชุมระดับตำบล บอกเล่าผู้ป่วย โดยเล่าให้ฟัง เมื่อตอนทำกิจกรรมและไปเยี่ยมที่บ้านหรือติดตามในชุมชน
- ได้แนะนำให้เริ่มจากการมีส่วนร่วมของครอบครัว สร้างความรักความอบอุ่น เอาใจใส่ดูแล ให้คำปรึกษา การใช้เวลาร่วมกันอย่างมีคุณภาพในครอบครัว จากหนึ่งครอบครัวขยายสู่ทุกครอบครัว เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง ในแต่ละชุมชน มีผู้นำ พี่เลี้ยงที่ร่วมกันดูแล ป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดร่วมกัน รวมทั้งมีแหล่งฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยยาเสพติดตามบริบทของชุมชน เปิดโอกาสให้ผู้ใช้งานเสพติดได้กลับไปใช้ชีวิตอย่างปกติสุข
- ได้บอกความสำคัญและประโยชน์ของการทำ CBTx เน้นชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลผู้ป่วย แนวทางการดำเนินงานที่ยังพบว่าผู้ป่วยยังมีกลับไปเสพซ้ำ แต่มุมมองของสังคมเปลี่ยนไป ถ้าทุกภาคส่วนในชุมชนร่วมกันดูแล ป้องกัน เฝ้าระวังปัญหาเสพติด โดยเริ่มจากครอบครัวเอาใจใส่ สร้างความอบอุ่น ใช้เวลาร่วมกันอย่างมีคุณภาพในครอบครัว จากหนึ่งครอบครัวขยายสู่ทุกครอบครัว จะทำให้สามารถจัดการ เฝ้าระวัง และฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ป่วยยาเสพติดตามบริบทของชุมชน ทำให้เราสามารถใช้ชีวิตอย่างปกติสุข โดยไม่มีปัญหาเสพติดเข้ามารบกวนทุกคนในครอบครัวและชุมชน
- ได้นำไปบอกเล่าในเวทีต่างๆ และจะประชาสัมพันธ์ในการจัดอบรมครั้งต่อไป ไป ถึง CBTx ว่าเป็นการบำบัดผู้มีปัญหาเสพติดโดยชุมชนมีส่วนร่วม ดังนั้น ชุมชนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากในรูปแบบการบำบัดแบบนี้ ผู้นำทีม ผู้จัดการรายกรณีไม่จำเป็นต้องเป็นทีมสหวิชาชีพ แต่สามารถเป็นผู้นำชุมชนที่มีวิถีชีวิตอยู่ในชุมชนมาอย่างยาวนานซึ่งเป็นผู้ที่ชุมชนให้ความเคารพเชื่อถือได้ ชุมชนเข้มแข็งเกิดขึ้นได้ด้วยการสานใจ และด้วยความร่วมมือของทุกคน ทั้งชุมชนและเจ้าหน้าที่
- ได้บอกการดำเนินงานที่เป็นเครือข่ายในชุมชนที่มีส่วนร่วมหลักในการจัดการปัญหาเสพติดนี้ มีพื้นที่หรือชุมชนที่สามารถดำเนินงานได้ประสบผลสำเร็จและน่าสนใจในการกลวิธีดำเนินงานของพื้นที่นั้น รวมทั้งคนไข้ที่เสพและบำบัดเสร็จจากแนวทางบำบัดนี้ก็มีกำลังใจที่เลิกยาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเสพยาที่ดีขึ้น หากในพื้นที่เราหรือในชุมชนมีหน่วยงานหรือเครือข่ายที่ช่วยเหลือและรับทราบปัญหาของคนไข้กลุ่มนี้ คิดว่าจะทำตัวคนไข้เองมีกำลังใจที่จะอยากเลิกและให้ความร่วมมือ
- ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลผู้เสพสารเสพติดในชุมชน โดยนำเสนอตัวอย่างชุมชนที่บำบัดแล้วประสบผลสำเร็จ ถ่ายทอดโดยการแบ่งปันข้อมูลที่ได้เรียนรู้ ยกตัวอย่างการบำบัดผู้เสพยาเสพติดแบบ CBTx เป็นสิ่งที่ท้าทาย และเป็นการบำบัดที่ให้โอกาสผู้บำบัด บำบัดในชุมชน มีหลายองค์กรเข้าร่วมบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานสำเร็จตามเป้าหมาย
- ได้นำเสนอประเด็นสำคัญในที่ประชุมที่มงาน / ปรับวิธีการบำบัดและให้คำปรึกษาเดิมให้มีการใช้แนวคิด Harm Reduction และ Recovery มากขึ้น
- ได้จัดในรูปแบบ KM ในโอกาสต่างๆ เช่นประชุมประจำเดือนให้ศึกษาทำความเข้าใจ CBTx ให้รอบด้าน ลึกซึ้ง เพราะเป็นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างยั่งยืน
- ได้จัดประชุมระดับจังหวัด โดยจะสอดแทรกแนวทางการทำงาน CBTx เพื่อกระตุ้นให้เกิดการทำงานและต้นแบบหรือนวัตกรรมในแต่ละพื้นที่
- ได้แจ้ง website smcmthailand.org ในการเข้าถึงการเรียนรู้ CBTx แก่เครือข่าย และเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาล และ สสอ. ทุกแห่งนำไปเผยแพร่ให้กับทีมงานเพื่อปรับใช้ตามบริบทของพื้นที่

- ได้วางแผนปฏิบัติงานด้านยาเสพติดร่วมกับทีมสหวิชาชีพในหน่วยงานและคณะทำงานด้านยาเสพติดของโรงพยาบาล
- ได้สรุปบทเรียนและจัดทำเป็นรูปแบบ e-Book นำเสนอเข้าสู่การประชุมประจำเดือน โดยคณะทำงานของ ศป.ปส.อ. ให้เข้าใจหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับ CBTx และบรรจุในแผนการดำเนินงานระดับอำเภอในปีงบประมาณ 2565

โปรดติดตามสาระวิชาการสารเสพติดต่อเนื่องได้จาก .....

→ smcmthailand.org/website/lesson.php ☆

SMCM 2021
 Drug Treatment CBTx & Recovery

[หน้าหลัก](#)
[บทเรียนหลัก](#)
[แบบปฏิบัติเด่น](#)
[เรียนรู้เพิ่มเติม](#)
[หลักสูตรที่ผ่านมา](#)
[FAQ คำถามพบบ่อย](#)

 บทเรียนที่ 1 CBTx Recovery	 บทเรียนที่ 2 SM, CM SMI-V	 บทเรียนที่ 3 SBIRT สിทธิ กฎหมาย	 บทเรียนที่ 4 ทีม & เครือข่าย CBTx	 บทเรียนที่ 5 ลดอันตราย ให้คำปรึกษา	 30 CBTx ทั่วประเทศ
--	---	---	---	--	--

 SMCM 2021 Drug Treatment CBTx & Recovery	 E-Newsletter	 SMCM-Thailand	 @SMCM2021	 Mobile SMS
---	--	---	--	--